

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

UITKOMST ONDERZOEK

VIVERE DEMOCRATISCH ONDERWIJS VOOR PRIMAIR ONDERWIJS

TE ROTTERDAM

INHOUD

Uitkomst onderzoek Vivere Democratisch onderwijs te Rotterdam 3

2 Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag 5

3 Samenvattend oordeel 11

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies Vivere Democratisch onderwijs te Rotterdam 12

Uitkomst onderzoek Vivere Democratisch onderwijs te Rotterdam

De onderzoeksvragen

In haar advies aan burgemeester en wethouders geeft de Inspectie van het Onderwijs in de eerste plaats antwoord op de vraag of Vivere Democratisch onderwijs, wat betreft de inrichting van het onderwijs, voldoet aan de in artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 genoemde criteria. De inspectie heeft tevens beoordeeld of Vivere Democratisch onderwijs over het op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 vereiste schoolplan beschikt. Verder beantwoordt de inspectie de vraag of Vivere Democratisch onderwijs, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool is en of de bevoegdheden van de leraren, voor zover deze onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.

De onderzoeksvragen die de inspectie daarbij hanteert, zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?
3. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?
4. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?
5. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?
6. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, waaronder begrepen de bovengenoemde vraag naar de bevoegdheden van de leraren?

En:

- Is de school, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen, zijn daarbij waar nodig een of meer subvragen geformuleerd.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over Vivere Democratisch onderwijs die bij de inspectie aanwezig zijn.
- schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten zijn bestudeerd;
  - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
  - gesprekken met het bevoegd gezag, de directie, leraren en de aanwezige leerling zijn gevoerd.

Toezietskader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op de Handelwijze bij het uitbrengen advies primair onderwijs (2008), hierna te noemen de Handelwijze.

Opzet van de rapportage

Dit hoofdstuk vermeldt de onderzoeksvragen op grond waarvan de Inspectie van het Onderwijs tot het advies is gekomen. Hoofdstuk 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspectie in verband met de vraag of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Bijlage 1a brengt de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 5 januari 2017 op Vivere Democratisch onderwijs heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 **Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag**

In deze paragraaf geeft de inspectie, na een inleiding over de overwegingen van de inspectie, een oordeel naar aanleiding van alle vijf onderzoeksvragen gevolgd door een korte toelichting alsmede een oordeel over het dagschoolcriterium.

Inleiding

Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen heeft de inspectie het volgende meegewogen.

Bij de beoordeling van de onderzoeksvragen en, voor zover van toepassing, de onderliggende subvragen heeft de inspectie kennis genomen van de uitgangspunten van Vivere Democratisch onderwijs en de schriftelijke informatie die voorafgaand aan het onderzoek aan de inspectie is verstrekt dan wel is vermeld op de website van de school. Het betreft met name het schoolplan en het lesplan. Tevens is kennis genomen van intentieverklaringen en het ingevulde expansieplan van de leerling, waarin onder meer de beginsituatie en leer- en ontwikkeldoelen zijn aangegeven. Deze informatie is bij het onderzoek betrokken.

Het beleid op leren en ontwikkelen van Vivere Democratisch onderwijs komt voort uit het democratisch beginsel. Het beleid is vormgegeven in het leerconcept van Vivere Democratisch onderwijs.

Vivere Democratisch onderwijs geeft les in ruimtes van een voormalig verzorgingstehuis, en zal binnenkort verhuizen naar een andere locatie.

Voorts stelt de inspectie vast dat op 5 januari 2017 6 leerplichtige leerlingen in de basisschoolleeftijd bij Vivere Democratisch onderwijs staan ingeschreven.

Onderzoeksvraag 1 - Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs vindt plaats aan de hand van vier subvragen:

- 1.1 Zijn de leerinhouden Nederlandse taal dekkend voor de kerndoelen;
- 1.2 Zijn de leerinhouden rekenen en wiskunde dekkend voor de kerndoelen;
- 1.3 Waarborgen de leerbronnen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling;
- 1.4 Dragen de leerbronnen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De vier subvragen zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Bij de beoordeling van de subvragen bij de onderzoeksvraag over het leerstofaanbod wordt het volgende opgemerkt.

Uit de Wet op het primair onderwijs (WPO) volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten

zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij na acht jaar over voldoende capaciteiten beschikken om te kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs.

Subvraag 1.1 en 1.2

Bevindingen

In het door Vivere Democratisch onderwijs aangeleverde schoolplan en lesplan is een beschrijving opgenomen van leer- en vormingsgebieden zoals vermeld in de WPO.

De school beschikt voor het onderwijs in de Nederlandse taal en voor rekenen-wiskunde over een reeks van leerbronnen waarmee aan de kerndoelen wordt voldaan.

Uit gevoerde gesprekken en de lesobservaties blijkt dat gericht aan de uitvoering van schoolplan en lesplan wordt gewerkt.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.1 en subvraag 1.2 positief, omdat de leerlingen, gelet op de genoemde bevindingen, langs de kerndoelen worden geleid. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Subvraag 1.3

Bevindingen

In de door Vivere Democratisch onderwijs aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op een breed vormingsaanbod dat gericht is op een brede ontwikkeling. In de beschrijving van Vivere Democratisch onderwijs is een directe relatie gelegd tussen de kerndoelen en de daarin onderscheiden domeinen en de wijze waarop die in de praktijk worden gerealiseerd.

Uit de gevoerde gesprekken en de lesobservaties blijkt dat gericht aan de uitvoering wordt gewerkt.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.3 positief omdat de gevolgde werkwijze waaronder het hanteren van leerbronnen een breed vormingsaanbod gericht op een veelzijdige ontwikkeling waarborgt.

Subvraag 1.4

Bevindingen

In de door Vivere Democratisch onderwijs aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

In de beschrijving die Vivere Democratisch onderwijs heeft aangereikt is een directe relatie gelegd tussen bovenstaande leerdoelen en de wijze waarop deze in de praktijk worden gerealiseerd.

Uit de activiteiten en documenten blijkt dat de school daadwerkelijk invulling geeft aan deze onderwerpen. Zo kent de school diverse kringen waarin over diverse onderwerpen consensus bereikt dient te worden voor er een besluit genomen wordt. Verder heeft de school kennismaking met diverse geloofsgroepen in haar planning opgenomen.

Conclusie

Vivere Democratisch onderwijs voldoet aan de eis dat de inrichting van het onderwijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969, alsmede aan de criteria bedoeld in artikel 8 derde lid WPO.

Onderzoeksvraag 2 - Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Bevindingen

De inspectie heeft leerlijnen aangetroffen die het aannemelijk maken dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen. De ingeschreven leerling werkt op een bij haar leeftijd passend niveau. De school geeft vier dagen per week les.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op Vivere Democratisch onderwijs is er op gericht dat leerlingen in beginsel bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Aan de eis dat de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar kunnen doorlopen, wordt voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 3 - Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?

De vaststelling of het didactisch handelen van leraren het leren van leerlingen ondersteunt, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 3.1 stemmen de leraren het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen;
- 3.2 wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 3.1

Bevindingen

Vivere Democratisch onderwijs kiest vanuit haar pedagogische visie voor een grote inbreng van de leerlingen bij de vormgeving van hun leerproces.

De inspectie heeft geconstateerd dat de leraren, als er vragen van leerlingen komen, gericht aandacht besteden aan de gevraagde ondersteuning en/of hulp en die op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen afstemmen.

Conclusie

Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Subvraag 3.2

Bevindingen

Uit observaties is gebleken dat de tweede subvraag bevestigend kan worden beantwoord.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 4 - Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Bevindingen

Uit de Wet op het primair onderwijs volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk zijn.

Uit de schooldocumenten, de verstrekte informatie en uit observaties tijdens het onderzoek blijkt dat de school de vorderingen van de leerling volgt. De school is juist van start gegaan. De school gebruikt voor het volgen van de ontwikkeling van de leerling een systeem dat recht doet aan de visie van de school en aan de vereisten die voortvloeien uit de kerndoelen.

Conclusie

Aan het vereiste op grond van de WPO om de voortgang van de ontwikkeling van de leerlingen te volgen is voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 5 - Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding (kunnen) krijgen, vindt plaats aan de hand van drie subvragen:

- 5.1 signaleert de school welke leerlingen zorg nodig hebben;
- 5.2 bepaalt de school de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben;
- 5.3 voert de school de zorg daadwerkelijk uit.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De drie subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 5.1

Bevindingen

De schoolleiding vormt zich tijdens de intakegesprekken met leerling en ouders een beeld van de behoeften van de leerling. Eventuele zorgbehoeften komen tijdens de intake ter sprake, maar kunnen ook gaandeweg worden gesignaleerd.

Conclusie

De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.

Subvraag 5.2

Bevindingen

Uit de gevoerde gesprekken met de leraren en begeleiders is eveneens gebleken dat eventuele (zorg)vragen van de leerling besproken worden en dat in overleg met betrokkenen, leraren, leerling en ouders/verzorgers gezocht wordt naar passende oplossingen.

Conclusie

De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.

Subvraag 5.3

Bevindingen

De inspectie concludeert op basis van de verstrekte informatie over uitgangspunten en werkwijzen en tevens op basis van de daarmee in overeenstemming waargenomen onderwijspraktijk dat waar nodig ook daadwerkelijk de juiste zorg op maat wordt verleend, op basis van tevoren vastgestelde criteria.

Uit de gevoerde gesprekken is voorts gebleken dat in situaties dat externe expertise nodig is, deze ook wordt ingeroepen. Vivere Democratisch onderwijs beschikt daartoe over een expertisenetwerk.

Conclusie

De school voert de zorg indien nodig daadwerkelijk uit.

Eindconclusie voor onderzoeksvraag 5

De inspectie concludeert dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften indien nodig passende zorg en begeleiding krijgen. Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 6 - Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 6.1 geeft het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving;
- 6.2 komen de bevoegdheden der leraren overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 6.1

Bevindingen

Vivere Democratisch onderwijs beschikt over een schoolplan waarin is opgenomen dat en hoe zij vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie.

In dit hoofdstuk beschrijft de school hoe zij invulling geeft aan het beleid gericht op participatie in de pluriforme samenleving.

Conclusie

Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving en voldoet daarmee aan de wettelijke criteria.

Subvraag 6.2

Bevindingen

Aan Vivere Democratisch onderwijs zijn leraren (door middel van een vrijwilligerscontract) verbonden die in het bezit zijn van een bevoegdheid voor het verzorgen van primair onderwijs. Daarbij kan Vivere Democratisch onderwijs aantonen dat er altijd tenminste één bevoegde basisschoolleraar aanwezig is.

Voor betrokken leraren geldt tevens dat zij allemaal in het bezit zijn van een Verklaring omtrent het gedrag.

Conclusie

De bevoegdheden der leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

Dagschoolcriterium

De school is, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, naar het oordeel van de inspectie een dagschool.

Toelichting

Uit het huishoudelijk reglement van Vivere Democratisch onderwijs blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag en van maandag tot en met vrijdag plaatsvinden.

3 Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op Vivere Democratisch onderwijs te Rotterdam

- het onderwijs met de wijze waarop het is ingericht tegemoet komt aan de criteria genoemd in artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969;
- de bevoegdheden van de leraren, voor zover zij onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van leraren van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.
- er, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, sprake is van een dagschool.

Samenvattend adviseert de inspectie om Vivere Democratisch onderwijs, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, te beschouwen als een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969.

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies Vivere Democratisch onderwijs te Rotterdam

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

1. Leerstofaanbod		ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
1.1	De leerinhouden Nederlandse taal zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.2	De leerinhouden rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.3	De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod gericht op de veelzijdige ontwikkeling.	●	
1.4	De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.	●	
2. Leertijd		ja	nee
De leerlingen kunnen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen.		●	
3 Didactisch handelen		ja	nee
Het didactisch handelen van leraren ondersteunt het leren van leerlingen.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
3.1	De leraren stemmen het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
3.2	Het onderwijs wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.	●	
4. Volgen voortgang ontwikkeling		ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.		●	
5. Leerlingenzorg		ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
5.1	De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
5.2	De school bepaalt de aard van de zorg die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
5.3	De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	
6. Kwaliteitszorg		ja	nee
De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
6.1	De school geeft in het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
6.2	De bevoegdheden van de leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.	●	